

verbitterde gevechten van dit recht gebruik te maken en in staking te gaan¹⁾ en *De Waarheid* schaarde zich volledig achter de stakers. Het communistische blad schreef:

'De regering is er, ondanks haar herhaaldelijk terzake afgelegde verklaringen, niet in geslaagd, in de twee maanden dat Eindhoven weer in vrijheid leeft, een behoorlijke distributie tot stand te brengen en een minimum aan aanvoer te verzekeren. De bevolking heeft tenslotte tot het middel der staking en demonstratie gegrepen om haar tot energieker optreden te manen.'²⁾

Wel, niet de regering of het Militair Gezag hadden die aanmaning nodig maar de Geallieerde militaire autoriteiten welke primaire verantwoordelijkheid niet werd beseft in bezet gebied (en trouwens, door de meesten, evenmin in het bevrijde Zuiden). Zoals wij al schreven, hadden die autoriteiten kort voor de Eindhovense demonstratie 300 militaire vrachtauto's toegezegd die uitsluitend voor de voorziening van de bevolking in het Zuiden zouden worden gebruikt. Afgezien van transporten welke daar 'intern' moesten plaatsvinden (in West-Brabant en Oost Zeeuws-Vlaanderen was men aan de bietencampagne toe en in Zuid-Limburg lag veel fruit), dienden uit België aardappelen, vetten, slachtvee, suiker, zeep en geneesmiddelen te worden ingevoerd – grote aankopen waren dat waarvoor het Militair Gezag via de Belgische autoriteiten zorg droeg, maar, zo rapporteerde Kruls over de situatie welke eind november was ontstaan: 'Het transportvraagstuk is (hoewel verbetering merkbaar is) nog steeds de belangrijkste *bottle-neck* der voedselvoorziening.'³⁾

Op 1 december (de ministers-'kwartiermakers' waren toen sinds kort uit Londen gearriveerd) kon Kruls rechtstreeks overleg plegen met de ministers van den Broek, Burger, van Heuven Goedhart en van Lidth (Gerbrandy was afwezig). Men wist toen dat *Shaef* zich op het standpunt stelde dat het voldoende was indien de bevolking via de distributie 1 600 calorieën per dag kreeg (dat was de norm waar in geheel bevrijd Europa naar werd gestreefd) en dat 400 in plaats van 300 vrachtauto's ter beschikking werden gesteld. Bij die norm legden de ministers zich noodgedwongen neer en wat de vrachtauto's aanging, werd besloten dat Kruls er in totaal 2 000 zou vragen. Dat was meer dan de Geallieerden konden missen, maar er kwamen in december enkele honderden militaire vrachtauto's bij (wij hebben het juiste aantal niet kunnen traceren) en bovendien

¹⁾ *Vrij Nederland*, V, 6 (1 dec. 1944), p. 6.   ²⁾ *De Waarheid*, 29 nov. 1944, p. 4.   ³⁾ Rapport, 1 dec. 1944, van H. J. Kruls aan van Lidth (*Eng.*, dl. V b, p. 329).